

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Repty

Kod krajobrazu: 24-341.12-032

Położenie administracyjne: Gmina Zbrostawice, Powiat tarnogórski;
Gmina Tarnowskie Góry, Powiat tarnogórski

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Przedpole ekspozycyjne paku w Reptach (fot. Jerzy Nita)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Repty
ID	105
Kod krajobrazu	24-341.12-032
Typ, podtyp krajobrazu	8e - Wielkoobszarowe zespoły pałacowo- -parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód
Typ rzeźby terenu*	D - Krajobrazy wzgórzowe
Kod mezoregionu*	341.12
Nazwa mezoregionu*	Garb Tarnogórski
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Węglanowe i gipsowe - erozyjne: zwartych masywów ze skałkami
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.3.1.a
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Zabrzańsko-Tarnogórski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	30
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna sudecka, forma podgórska
Kod regionu historyczno-kulturowego*	I.E.8
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Konurbacja katowicka, region przemysłowy
Położenie administracyjne	Gmina Zbrośławice, Powiat tarnogórski; Gmina Tarnowskie Góry, Powiat tarnogórski
Powierzchnia (ha)	473,73

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - wielkoobszarowe zespoły pałacowo-parkowe i klasztorne oraz inne komponowane układy architektury, zieleni i wód, obejmujący obszar Rept Śląskich/Zbrośławic. Obszar obejmuje swym zasięgiem teren Parku w Reptach Śląskich - najstarszej dzielnicy Tarnowskich Gór z początków XIII w. i na południowy-zachód, tereny rolnicze ze wzniesieniami i polami oraz fragment doliny rzeki Dramy, w większości chroniony jako Zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na szczególne nagromadzenie walorów przyrodniczych o wysokiej naturalności i oraz unikatowe zabytkowe obiekty górnictwa kruszcowego. Podziemia zabytkowej kopalni rud srebrnonośnych oraz sztolni "Czarnego Pstrąga" położone m.in. w granicach krajobrazu uznane za Pomnik historii.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy” utworzony dla ochrony wieloprzestrzennej kompozycji krajobrazowej. Obiekt ten znajduje się na terenie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Podziemia-Tarnogórsko Bytomskie PLH240003. Dolina rzeki Dramy, to teren wilgotnych łąk z dominującymi ostrożniami oraz wiązkówką błotną, bodziszkiem błotnym, tojeścią pospolitą i pokrzywą zwyczajną, z licznymi gatunkami ptaków. W Parku jeden z najstarszych drzewostanów na Górnym Śląsku, opisywany w księgach górniczych z XVI w. jako „buczyna repecka”. Przez środek Parku przepływa rzeka Drama, tworząc dolinę o głębokości 20 m.

Walory kulturowe

Cenne obiekty kulturowe stanowiące element obszaru światowego dziedzictwa UNESCO pn. „Kopalnie rud ołowiu, srebra i cynku wraz z systemem gospodarowania wodami podziemnymi w Tarnowskich Górach” oraz pomnika historii pn. Tarnowskie Góry – podziemia zabytkowej Kopalni Rud Srebronośnych oraz Sztolni Czarnego Pstrąga”. W Parku w Reptach znajdują się dwa zabytkowe szyby dawnego wyrobiska kopalnianego – Sztolni Czarnego Pstrąga, tj. Szyb Ewa i Szyb Sylwester, pomiędzy którymi odbywa się podziemny przepływ łodziami. Liczy on 600 metrów i jest to fragment najdłuższej XIX-wiecznej Sztolni Głębokiej Fryderyk. Dodatkowo wpisane do rejestru zabytków: ruina budynku nadszybia Szybu Sztolniowego Nr 5 (Świetlik, Szyb „Adam”), roznos Głębokiej Sztolni „Fryderyk” (otwarty kanał od wylotu chodnika sztolni odwadniającej do rzeki) oraz portal wylotu Głębokiej Sztolni „Fryderyk”. W Zbrośławicach znajdują się żelbetowe schrony bojowe, powstałe pod koniec lat 30 XX w., które są częścią niemieckiego systemu umocnień tzw. Pozycji Górnoślaskiej. Część jest współcześnie użytkowana w celach gospodarczych oraz rekreacyjnych.

Fizjonomia krajobrazu

Park w Reptach - rzeka Drama, tworząca dolinę o głębokości 20 m, która dzieli go na dwie naturalne części – zabytkowy park w Reptach oraz okolice Góry Mikołaja (318 m n.p.m.). Zróżnicowana rzeźba terenu tworzy malownicze wnętrza z polami uprawnymi, widoczne z ciągów widokowych (wzdłuż ul. Reptowskiej i Pyskowskiej) oraz punktu widokowego na wzniesieniu. Niewielka dominanta - kościół w Tarnowskich Górach. Przez obszar przebiegają szlaki turystyczne: niebieski Szlak Powstańców Śląskich i żółty Szlak Gwarków oraz szlak przez Park w Reptach do Wylotu Głębokiej Sztolni Fryderyk.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Ptakowice, harmonijny krajobraz pól uprawnych z zadrzewieniami (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 2

Ptakowice, aleja drzew, harmonijny krajobraz pól uprawnych ze wzgórzami porośniętymi lasem (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 3

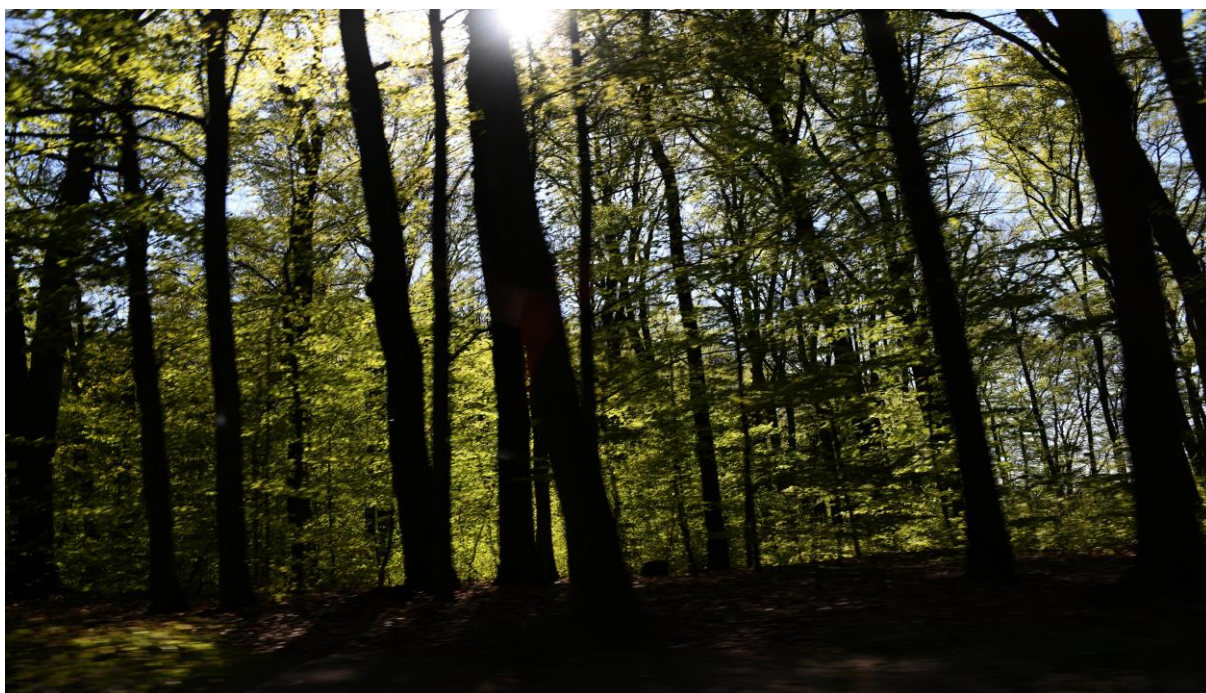
Repty, Park, Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Zachowana zabytkowa architektura (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 4

Repty, Park, Salezjański Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Zagospodarowanie rekreacyjne. (fot. Jerzy Nita)

ZDJĘCIE NR 5

Zbiorowiska leśne w parku w Reptach (fot. Jerzy Nita)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

